

1 TIMOTI

¹ E Pol. Kristus Yesus na e qarinqbej deqa e aqa anjam mare mare laqnum. Kristus Yesus aqa Abu Qotei wo nanqi aiyel na e wau di ebeb. Qotei na iga elenej deqa iga Yesus a olo laj qureq na bam unqajqa deqa tariñoqnsim unum.

² O Timoti, e anjam endi nenngrenyosim inoq qariny-onum. E nami Yesus aqa anjam bole ni mermonam qusimqa ino areqaloq di siŋgilatem. Deqa ni ijo angro bole bulonum. Gago Abu Qotei wo gago Tamo Koba Kristus Yesus wo nanqi aiyel ni qa dulosib are boleinjrimqa ni lawo na soqnime.

Iga gisaŋ anjam kalil gotranyoqnqom

³ E Masedonia sawaq gilqa osimqa ni endegsi mermem, “Ni Efesus qureq di soqne.” Ariya bini e anjam di pulutosiy ni mermqai, “Ni Efesus qureq di olo soqne.” O Timoti, qure dia tamo qudei nanqi Qotei aqa anjam marqa oqnsib gisaŋ anjam bei ti turtoqnsib tamo ungasari nanqi minjreqnub. Deqa ni Efesus qureq di sosimqa tamo nanqi di siŋgila na endegsi minjroqne, “Ninŋi gisaŋ anjam di plaltoqnaib.” ⁴ O Timoti, gisaŋ tamo nanqi di laŋa sa anjam ti nanŋo moma nanŋo ñam qa ti anjam koba laŋa laŋa mareleŋeqnub. Deqa ni na tamo nanqi di minjrimqa nanŋo kumbra di uratqab. Nanŋo anjam dena tamo ungasari nanŋo areqalo tulaŋ ugeugeiyetnjreqnu. Deqa tamo ungasari nanqi di Qotei qa nanŋo areqalo siŋgilatqa yeqnab gisaŋ tamo nanŋo anjam dena nanqi getentnjreqnu. Deqa inŋi bole bole Qotei na iga egeqnu qaji di nanqi qalieqa keresai. ⁵ Gago wau agiende. Iga na tamo ungasari nanqi Yesus aqa anjam minjreqnam nanqi a qa nanŋo areqalo siŋgilatoqnsib endegsi poinjreqnu,

“Bole, iga Qotei aqa njanjalaq di une saiqoji unum.” Degsi poinjreqnaqa nanji are bole ti sosib qalaqalaiyo kumbra dauryeqnub. ⁶ O Timoti, tamo qudei nanji kumbra di urateqnub deqa nanji tulan nanarioqnsibqa anjam laja laja marelejeqnub. ⁷ Bole, nanji Qotei aqa dal anjam plaltqajqa arearetnjreqnaqa mareqnub, “Anjam iga plalteqnum qaji endi anjam bole.” Ariya anjam nanji plalteqnub qaji di aqa utru nanji segi poinjrosaiqnu.

⁸ Iga qalieonum, Qotei aqa dal anjam a bolequja. Ariya iga dal anjam geregere daurqasai di dal anjam dena iga aqaryaigwa keresai. ⁹ Ni que. Qotei a tamo bole nanji qa osiq dal anjam atosai. A dal anjam gotranjo qaji tamo nanji qa osiq dal anjam atej. Nanjo kumbra uge agiende. Nanji diqoqnsib Qotei qoreiyoqnsib une ateqnub. Osib Qotei aqa kumbra dauryqa uratoqnsib olo mandam qaji kumbra uge uge yeqnub. Nanji nanjo ai abu nunsib moiyoqnub. Osib tamo qudei nanji dego nunelejeqnub. ¹⁰ Nanji sambala kumbra yoqnsib laqnub. Nanji urja wo nerenqa uratoqnsib tamo bei bei wo nerenjoqnsib sambala kumbra yeqnub. Nanji tamo qudei bajinelenjoqnsib nanji kanjal tamo ateqnub. Nanji gisan anjam koba maroqnsib olo puluoqnsib nanjo gisan anjam di singilateqnub. Osib kumbra uge uge gargakoba yeqnub. Nanjo kumbra de ti Qotei aqa anjam bole ti omba jeu atoqnsib unub. ¹¹ Qotei na e qarinqej deqa e aqa anjam bole di mare mare laqnum. Anjam di rian koba ti unu. Iga areboleboleigwajqa utru agi Qotei a segi.

Qotei a Pol qa dulej

¹² Gago Tamo Koba Kristus Yesus a na e singila ebsiqa marej, “Pol a ijo wau tamo bole sqas. A ijo wau uratqasai.” Osiqa e giltbosiqa aqa wau ijo banq di atej. Deqa e a tulan

binjiyeqnum. ¹³ Bole, nami e Yesus aqa ñam misilinjyoqnsim a jeutoqnsim a qa anjam uge uge maroqnem. E nanari tamo sosim ijo areqalo Yesus qa singilatqa uratoqnem deqa e kumbra uge di yoqnem. Yeqlam bati di Qotei a e qa dulej. ¹⁴ Osiqa a e qa are tulañ boleyosiq ijo are tigeltetbej deqa bini e gago Tamo Koba Kristus Yesus qa ijo areqalo singilatoqnsim qalaqalaiyo kumbra dauryeqnum.

¹⁵ Anjam bei agiende. Kristus Yesus a une tamo nanği elenqa osiq deqa mandamq aiyej. Tamo kalil nanği anjam di qusib marqab, “Bole.” O Timoti, e nami une gargekoba yoqnem deqa e une tamo kalil nanği tulañ buñjroqnem.

¹⁶ Yesus Kristus a une tamo nanği qa tariñsokobaiyeqnu. Aqa kumbra di tamo unğasari kalil nanği qalieqajqa deqa a matiq e qa dulej. Di kiyaca? Nanği Yesus aqa kumbra di qalieosib a qa nanço areqalo singilatosib ñambile gaigai sqajqa deqa. ¹⁷ Qotei a bati gaigai gago Mandor Koba sqas. A moiqa keresai. Iga a unqa keresai dego. A segi Qotei bole. Deqa iga aqa ñam soqtoqnsim a binjiyoqnoq. Bole.

Pol a Timoti minjej, “Ni qoto tamo bulosim kumbra uge kalil gotranjoqne”

¹⁸ O ijo anğro Timoti, Kristen gate nanği nami Qotei aqa medabu osib ni qa anjam bantosib wau emeb. E deqa are qalsimqa anjam endi inoq qarinyonum. Deqa ni sisiyosim daurye. Kristen gate nanço anjam babteb qaji dena ni singilatmoqnimqa ni qoto tamo bulosim kumbra uge kalil gotranjoqne. ¹⁹ Gotranjoqnsimqa ino areqalo Yesus qa bole singilatoqne. Osim qalieqam, ni Qotei aqa ñamgalaq di une saiqoji unum. O Timoti, tamo qudei nanği nanço uneq di tulañ sougetejunub deqa nanği Yesus aqa anjam bole qalieqa keresai. Qotei na nanço kumbra tingitetnrqa yeqlaq nanği olo urateqnu. Nanği Yesus qa nanço areqalo singilatqa asginjreqlaqa qobuñ a sargumq di paraeqnu dego kere nanği areqalo uge uge dauryoqnsib

laqñub. Kumbra dena nanği tulanj ugetñjrqaş. ²⁰ Agi Himeneus Aleksander wo nanği aiyel kumbra uge deqaji yeqñub. Deqa e na nanği aiyel Satan aqa bañq di atem. Di kiyaaq? Nanği aiyel endegsi poinjrqaşqa, “Bole, iga olo Qotei misiliñqasai.”

2

Iga tamo unğasari kalil nanği qa pailyoqnqom

¹ O Timoti, e anjam kobaquja bei endegsi mermit ni qusim daurye. Ni na Kristen nanği minjroqñimqa nanği tamo unğasari kalil qa pailyoqñsib Qotei biñiyeqñebe. ² Osib mandor kokba ti sawa taqato qaji tamo kalil nanği qa ti dego Qotei pailyoqñebe. Yim nanği na iga geregere taqatgesoqñibqa iga kalil lawo na sosim kumbra Qotei a areareteqñu qaji di dauryoqnqom. ³ Pailyo deqaji Qotei aqa ñamgalaq di tulanj boledamu. Qotei agi iga eleñej qaji. ⁴ Qotei aqa are koba endegsi unu. A na tamo unğasari kalil nanği eleñamqa nanği aqa anjam bole poinjrim ojesqab. ⁵ Iga qalie, Qotei a segi qujai Qotei bole. Kristus Yesus a segi qujai iga Qotei ti gago ambleq di tigelesosiqqa yeba waiyej unu. ⁶ Yesus a moiqajqa bati kereonaqa a bosiqqa tamo unğasari kalil nanği eleñqa marsiqqa aqa segi ñambile uratosiq moiyej. Aqa kumbra dena Qotei na iga endegsi osorgej, a na tamo unğasari kalil nanği eleñqajqa are koba unu. ⁷ Qotei na e giltbej deqa e aqa anjam mare mare laqñum. E aqa anjam palontqajqa wau ti. E bole mermonum. E gisañosai. E aqa anjam plaltoqñitqa sawa bei bei qaji nanği poinjrim Yesus qa nanğo areqalo siñilatqajqa deqa osiq e wau ebej.

⁸ Deqa ni na Kristen tamo qure qure kalilq di unub qaji nanği minjroqñimqa nanği minjin ti ñirin ti uratosib Qotei aqa segi kumbra boleq di sosib nanğo bañ soqtoqñsib pailyoqñebe.

Ungasari nanngi Qotei aqa anjam dauryosib wau bole bole yoqnaqab di nanngo wala bole

⁹ Ni na Kristen unngasari nanngi minjroqnimqa nanngi areqalo bole na gara jigoqnebe. Nanngi diqoqnsib nanngo gate bannga walatoqnaib. Osib kolilei na ti wala bole na ti nanngo jejamu maqtosib gara wala ti jigoqnaib. ¹⁰ Ni na unngasari nanngi minjroqnimqa nanngi Qotei aqa anjam dauryoqnsib wau bole bole yoqnebe. Di nanngo wala bole. ¹¹ Unngasari nanngi nanngo segi ñam aguq atoqnsib medabu getentoqnsib Qotei aqa anjam quoqnebe. ¹² Nanngi Qotei aqa anjam plaltaib. Osib tamo nanngo gate saib. E na nanngi saidnjronum. Nanngi medabu getentosib anjam segi quoqnebe. ¹³ Ni que. Qotei a Adam namoqna gereiyosiqqa bunuqna a Iv gereiyej. ¹⁴ Satan na Adam gisañ anjam minjosai. A na Iv gisañ anjam minjnaq qusiq dauryej. Osiq deqa a une atej. ¹⁵ Deqa ni na unngasari nanngi minjroqnimqa nanngi anngrotoqnsib anngro qa wauoqnebe. Nanngi wau di yoqnsib gaigai Yesus qa nanngo areqalo singilatoqnebe. Osib qalaqalaiyo kumbra dauryosib Qotei aqa segi kumbra boleq di sosib nanngo segi jejamu taqatoqnebe. Yim deqa Qotei na nanngi elenqas.

3

Tamo bei a Kristen nanngo gate sqa marsimqa a kumbra bole bole dauryoqnem

¹ O Timoti, ijo anjam endi bole. Deqa ni que. Tamo bei a Kristen nanngo gate sqajqa are qalqas di kere. Di wau bolequja. ² Deqa ni unime. Tamo bei a Kristen nanngo gate sqa marsimqa a kumbra bole bole dauryoqnem. Yim tamo unngasari nanngi aqa jejamuq di une bei unqasai. Tamo di a unña aiyeltaiq. A unña qujai segi esoqnem. Osim aqa segi so geregere taqatosim areqalo bole ti soqnem. Tamo lanaj nanngi aqa meq boqribqa oqnsim geregereinjroqnem. A

Qotei aqa anjam palontqajqa wau geregere poiyim anjam palontoqnem. ³ A ya uge uyoqnsim nanarioqnaiq. A urur minjiŋ oqim qotoqnaiq. A lawo na soqnem. A silali koba ti sqajqa are qaloqnaiq. ⁴ A na aqa uŋa ti aqa angro nanŋi ti geregere taqatnjroqneme. Yim aqa angro nanŋi aqa anjam geregere quoqnsib dauryoqnebe. ⁵ A aqa segi uŋa ti aqa angro nanŋi ti geregere taqatnjrqasai di a Kristen nanŋi geregere taqatnjrqasa keresai dego. Deqa a Kristen nanŋo gate sqa keresai. ⁶ Ni Kristen tamo bunuj a gate ataim. A gate sqas di a diqosim aqa segi ñam soqtim Qotei na nami Satan ŋolawotej dego kere a ŋolawotqas. ⁷ Deqa ni tamo bei a Kristen nanŋo gate atqa osimqa ni aqa kumbra endeqaji unsim a gate ate. A tamo unŋasari Qotei qaliesai qaji nanŋo ŋamgalaq di ñam bole ti unu. A ñam bole ti sqasai di a gate ataim. Tamo deqaji a gate sqas di tamo qudei nanŋi a misilinyibqa Satan na a tulaŋ ugeugeiyim a aliemq di sobulqas.

Kristen nanŋo wau tamo nanŋi areqalo bole ti sosib wauoqnebe

⁸ Tamo qudei nanŋi Kristen nanŋo wau tamo sqa marsibqa nanŋi dego areqalo bole ti sosib kumbra bole bole yoqnebe. Nanŋi medabu aiyeltaib. Nanŋi ya uge uyoqnsib nanarioqnaib. Nanŋi tamo nanŋo silali yainjrqajqa are koba qalaib. ⁹ Nanŋi Qotei aqa ŋamgalaq di are gulbe saiqoji sosibqa uli anjam Qotei a nami babtej qaji di siŋgila na ojoqnebe. Uli anjam di iga nami qusim Qotei qa gago areqalo siŋgilatem. ¹⁰ O Timoti, ni na Kristen nanŋo wau tamo nanŋi geregere peleinjime. Nanŋi wau bole yibqa ni di unsim nanŋi wau tamo ate. ¹¹ Nanŋo ŋauŋ nanŋi dego areqalo bole ti sosibqa kumbra bole bole yoqnsib nanŋo segi so geregere taqatosib wau kalil Qotei na nanŋi enjrej qaji di geregere ojoqnebe. Nanŋi yomu anjam maroqnaib.

¹² Kristen nanġo wau tamo nanġi uña aiyeltaib. Nanġi uña qujai segi esoqneb. Sosibqa nanġo njaun nanġi ti nanġo anġro nanġi ti gegerere taqatnjroqnebe. ¹³ Kristen nanġo wau tamo nanġi wau bole yoqnaqab di nanġi ñam bole ti sosib nanġo areqalo Kristus Yesus qa bole siġgilateqnaqab. Deqa nanġi Yesus aqa anġam mare mare laqajqa ulaqasai.

Qotei aqa kumbra nami uliesoqnej qaji di tulaġ kobaquja

¹⁴ O Timoti, e inoq urur bosiy numqajqa are koba unu. Ariya e mati anġam endi nengrenyosim inoq qarinyonum. ¹⁵ E inoq urur bqa keresaiamqa ni ijo anġam endi sisiyame. Osim kumbra bole kalil Qotei na Kristen nanġi dauryqa areareteqnu qaji di ni gegerere poimqas. Kristen nanġo utru agiende. Nanġi Qotei nambile so qaji aqa segi tamo unġasari unub. Nanġi tal ai bul tigelosib Qotei aqa anġam bole siġgilateqnaqab. ¹⁶ Iga kalil medabu qujaitoqnsim endegsi mareqnum, “Qotei aqa kumbra nami ulitesoqnej qaji di tulaġ kobaquja.” Aqa kumbra agiende, A segi tamo bulyonaqa tamo unġasari nanġi a unoqneb. Aqa kumbra bole kalil Mondor Bole na babtosiġ iga os-orgej.

Lanġ anġro nanġi deġo a unoqneb.

Aqa wau tamo nanġi sawa bei beiġ giloqnsibqa aqa anġam mare mare laqnaqab.

Mandamq endi tamo unġasari nanġi a qa nanġo areqalo siġgilateqnaqab.

Qotei na a olo osiġ lanġ qureq osi oqnaqa a dia ñam kobaquja ej.

4

Gisaġ tamo nanġi mondor bqaq

¹ Qotei aqa Mondor a anġam endegsi babtej. Diġo bati jojomoqnmqa tamo unġasari gargekoba nanġi Yesus qa

nanngo areqalo singilatqa uratoqnqab. Nanngi gisanj mon-
dor ti mondor uge uge ti nanngo anjam qusib dauryoqnqab.
² Dauryoqnibqa gisanj tamo nanngi na nanngo areqalo tulan
niñaqyetnribqa nanngi nanngo segi une poinjrqa keresai-
injrqa. ³ Gisanj tamo nanngi dena anjam uge endegsib
tamo ungasari nanngi minjroqnqab, “Ninggi unjataib. Ninggi
tamotaib. Ninggi damu uyaib. Di getento kalil.” O Timoti,
anjam di gisanj. Qotei na ingi ingi kalil atelenej deqa iga
ingi ingi di oqa maroqnsim Qotei binjiyoqnsim oqnqom.
Iga Qotei aqa anjam bole qalieosim gago areqaloq di
singilatejunum deqa iga ingi ingi di oqnqom. ⁴ Iga qalie,
ingi ingi kalil Qotei na atej qaji di bole. Deqa iga ingi
bei getentqasai. Iga Qotei binjiyoqnsim ingi ingi kalil di
oqnqom. ⁵ Ingi ingi di Qotei aqa segi ingi bole tintin.
Qotei a gago pailyo na ti aqa segi anjam na ti ingi ingi di
boleteqnu.

Pol na Timoti minjej, “Ni Yesus aqa wau tamo bole soqne”

⁶ O Timoti, ni na ijo anjam kalil endi gago Kristen was
nanngi minjroqne. Ni degyqam di ni Kristus Yesus aqa wau
tamo bole sqam. Yimqa anjam bole ni ino areqaloq di
singilateqnum qaji dena ti powo bole ni osim dauryeqnum
qaji dena ti ni olo torei singilatmesqas. ⁷ Tamo qudei
nanngi lanja sa anjam uge uge mareqnu. Anjam dena tamo
ungasari nanngi nanaritnjreqnu. Deqa ni anjam di qor-
eyosim Qotei aqa kumbra dauryqajqa singilaoqne. ⁸ Ni
qalie, iga gago jejamu qaloqnsim geregere taqatoqnqom
di iga singila oqnsim sqom. Kumbra dena iga kiñala
aqaryaigwas. Di gago jejamu segi aqaryaigwas. Ariya
iga Qotei aqa kumbra dauryqajqa singilaoqnqom di iga
mandamq endi so bole sosim mondor dego iga rjambile
gaigai sqom. Kumbra dena iga torei aqaryaigwas. ⁹ O
Timoti, anjam di bole. Tamo kalil nanngi qusib marqab,

“Bole.” ¹⁰ Qotei nambile unu qaji a na tamo ungasari kalil nanği eleŋqajqa waueqnu. Od, a na tamo ungasari a qa nanġo areqalo ŋiŋilateb qaji nanği bole eleŋej koboqo. Deqa iga Qotei qa tariŋoqnsim unum. Utru deqa iga gaigai ŋiŋila na aqa wau ojeqnum.

¹¹ Ijo anjam kalil endi ni na plaltoqnsim Kristen nanği minjroqne. ¹² O Timoti, tamo qudei nanği ni qa mareqnu, ni anġro kiŋala. Tamo nanği dena ino ŋam ugetetmaib. Ino anjam maro ti ino walwel ti di ni geregere taqatosim kumbra bole segi yoqne. Osim qalaqalaiyo kumbra dau-ryoqnsim Qotei qa ino areqalo ŋiŋilatoqnsim Qotei aqa ŋamgalaq di tamo bole une saiqoji soqne. Soqnim Kristen nanği ino kumbra di unoqnsib ni daurmoqnaqab. ¹³ Ariya e inoq urur bqasai di Kristen nanği louqa korooqnaqab ni tigelooqnsim Qotei aqa anjam neŋreŋq di unu qaji di sisiyoqnsim anjam aqa damu palontoqne. Osim nanği Qotei aqa gam bole osornjroqne. ¹⁴ Nami Kristen gate nanği ino gateq di nanġo baŋ atnaqab Qotei na ni ŋiŋila emej. Bati di tamo bei na Qotei aqa medabu osiq ni qa anjam bei babtej. Deqa ni ŋiŋila di oqnsim Qotei aqa wau ojqa asgimaiq. ¹⁵ Ni gaigai wau di geregere taqatosim ŋiŋila na wauoqne. Yimqa Kristen kalil nanği ino kumbra di unoqnsib maroqnaqab, “Ni Qotei aqa wau bole yeqnum.” ¹⁶ Ni ino segi kumbra ti ino anjam maro ti geregere taqatosim ŋiŋila na Qotei aqa wau yoqne. Yimqa Qotei na ni ti tamo ungasari kalil ino anjam queqnu qaji nanği ti eleŋqas.

5

Kristen kalil nanği gago was, jaja, ai abu bul unub

¹ O Timoti, ni na tamo qeli nanği ŋirinjnjoqnaim. Ni lawo na nanği tingitjnjoqne. Ni nanği tingitjnjoqna osimqa nanği ino abu bul lawo na tingitjnjoqne. Anġro meli

nanġi ti anġro wala nanġi ti deġo lawo na tingitnjroqne. Ni nanġi tingitnjrqqa osimqa nanġi ino was bul lawo na tingitnjroqne. ² Uña qeli nanġi deġo tingitnjrqqa osimqa nanġi ino ai bul lawo na tingitnjroqne. Uña meli nanġi deġo tingitnjrqqa osimqa nanġi ino jaja bul lawo na tingitnjroqne. Ni Qotei aqa nġamgalaq di une saiqoġi sosimqa uña meli nanġi tingitnjroqne.

Uña qobul nanġi taqatnjrqajqa anġam

³ Nuġġo ambleq di uña qobul nanġi unub. Nanġi qudei anġro saiqoġi. Deqa ni na uña qobul nanġi di kumbra bole osornjroqne. ⁴ Uña qobul qudei nanġo anġro ti moma ti soqnib ni na nanġi endegsi minjre, “Nuġġo ai ti moma ti nanġi qobulonub deqa niġġi na nanġi taqatnjroqnsib iġġi iġġi enjroqniy. Nuġġo wau bole agide. Niġġi nami anġro kiñilala sonabqa nanġi waukobaoqnsib niġġi gereiġġoqneb. Bini nanġi qobulonub deqa niġġi na kamba nanġi taqatnjroqniy. Niġġi kumbra deġyqab di Qotei a niġġi qa tulaġ areboleboleiyqas.”

⁵ Uña qobul qudei nanġi anġro saiqoġi. Nanġi segi unub. Nanġi Qotei qa nanġo areqalo siġġilatqnsib a qa tariġġoqnsib qolo ti qanam ti pailyoqnsib unub. ⁶ Ariya nanġi qudei nanġo segi jejamu qa areqalo uge uge dauryeqnub. Deqa nanġi moyobulejunub. ⁷ Deqa ni na uña qobul nanġi di minjroqnmqqa nanġi Qotei pailyoqnsibqa kumbra bole bole dauryoqnebe. Nanġi kumbra deġyqab di nanġi tamo uġġasari kalil nanġo nġamgalaq di une saiqoġi sqab. ⁸ Ariya ni que. Tamo bei na aqa segi tal qujai nanġi gereinjrqasai di a kumbra tulaġ ugedamu yqo. A Yesus qa aqa areqalo siġġilatqa uratobulqo. Ni une. Tamo nanġi Qotei qaliesai qaji nanġi kumbra uge deqaji yosaieqnub.

⁹ O Timoti, ni uña qobul nanġo nġam nengrenyim Kristen nanġi na iġġi iġġi qa aqaryainjroqnaqab. Ni uña qobul

endeqaji nanngo ñam nenngrenye. Nanngi unja qeli wausau 60 onub. Nanngi nami tamo qujai segi esoqneb. ¹⁰ Nanngi wau bole bole yoqneb deqa nanngi tamo ungasari nanngo ñamgalaq di unja bolequja. Nanngi na nanngo angoro nanngi gereinjroqnsib boletnjroqneb. Tamo lanaj nanngi nanngo meq beq nabqa oqnsib gereinjroqneb. Nanngi na Kristen nanngo sinnga yansetnjroqneb. Tamo ungasari nanngi gulbe ti sonabqa nanngi na aqaryainjroqneb. Nanngi wau bole bole yqajqa singilaoqneb. O Timoti, ni unja qobul deqaji nanngo ñam nenngrenyim Kristen nanngi na inji inji qa aqaryainjroq nab.

¹¹ Ariya unja qobul meli nanngi singila bole unub deqa ni nanngo ñam nenngrenyaim. Nanngi qudei olo tamo oqajqa are prugnjqre naqa Kristus qoreiyeqnub. ¹² Nanngi nami anjam singilatosib mareb, "Iga olo tamo oqasai. Iga Kristus aqa wau segi ojqom." Ariya nanngo anjam di nanngi bunuqna uratosib olo tamo oqajqa are prugnjqre nu. Deqa nanngi unetonub. ¹³ Nanngo kumbra uge bei agiende. Nanngi lalie kobaeqnub. Di segi sai. Nanngi ta talq giloqnsib anjam lana lana maroqnsib yomu anjam quqwajqa tulan arearetnjqre nu. Anjam uge uge iga marqajqa getento qaji di nanngi mare mare laqnub. ¹⁴ Deqa e are qalonum, unja qobul meli deqaji nanngi olo tamo osib angrotoqnsib nanngo segi tal gereiyeqnub di kere. Nanngi degyqab di jeu tamo nanngi na Kristen nanngi misilijnjqre keresai. ¹⁵ Ni qalie, unja qobul meli qudei nanngi Qotei aqa gam bole uratoqnsib olo Satan dauryeqnub. ¹⁶ Ariya Timoti, ni que. Ungasari qudei Yesus qa nanngo areqalo singilateqnub qaji nanngo ai nanngi qobulonub. Deqa ni na nanngi minjrimqa nanngi nanngo ai nanngi taqatnjroqnsib inji inji enjroq nab. Yimqa Kristen nanngi na gulbe di qoboiyqasai. Unja qobul angoro sai qoji unub qaji nanngi segi Kristen nanngi na taqatnjroqnsib inji inji qa aqaryainjroq nab.

Kristen gate nan̄gi wau bole yeq̄nub deqa iga na nan̄gi gereinjroq̄nqom

¹⁷ Kristen gate nan̄gi wau bole yeq̄nub deqa ni na tamo un̄gasari nan̄gi min̄jrimqa nan̄gi Kristen gate nan̄go ñam soqtet̄njroq̄nsib in̄gi in̄gi qa aq̄aryain̄jroq̄nebe. Kristen gate qūdei nan̄gi Qotei aqa an̄jam palontqajqa waukobaoq̄nsib Qotei aqa gam bole tamo un̄gasari nan̄gi osorn̄jre-q̄nub. Deqa ni na tamo un̄gasari nan̄gi min̄jrimqa nan̄gi Kristen gate nan̄gi di tulañ geregereinjroq̄nebe. ¹⁸ Iga qalie, tamo nan̄gi wauqab di nan̄go awai oqab. Agi Qotei aqa an̄jam bei nami endegsib nengren̄yeb unu, “Makau nan̄gi waukobaoq̄nsib in̄gi ñen̄gi paraparaiyoq̄nsib aqa sau taqal ateq̄nub. Deqa nin̄gi na makau nan̄gi damu uyqa saidn̄jraib.” ¹⁹ Ariya Timoti, tamo qujai na ni mermqas, “Kristen gate bei a une yqo.” Degsi mermqas di ni aqa an̄jam quetaim. Ariya tamo aiyel kiyo tamo qalub kiyo nan̄gi na degsib mermibqa ni nan̄go an̄jam di quet̄njre. ²⁰ Kristen gate qūdei nan̄gi une yoq̄nibqa ni na nan̄gi joq̄sim Kristen gate kalil nan̄go ulatamuq di tigelt̄njrsim nan̄go une boleq̄ atsim ñirin̄t̄njre. Yimqa Kristen gate kalil nan̄gi ino kumbra di unsib nan̄gi dego une yqajqa ulaqab.

Pol na Timoti min̄jej, “Ni Qotei aqa wau geregere taqatime”

²¹ O Timoti, Qotei aqa lañ an̄gro nan̄gi ti Kristus Yesus ombla nan̄go ñamgalaq di e sin̄gila na an̄jam endegsi ni mermqai. Wau kalil e ino bañq di atem qaji di ni bole taqatosim wauoq̄ne. Ni que. Ni ino leñ qujai nan̄gi ti tamo ñam ti nan̄gi segi geregereinjroq̄naim. Ni tamo kalil nan̄gi tur̄tn̄jrsim geregereinjroq̄nime. ²² Ni tamo bei a Kristen nan̄go gate atqa osimqa ino bañ aqa gateq di urur ataim. Ni grotqam di a bunuqna une yimqa ni a ombla une oqam. Deqa ni ino segi so geregere taqatosim Qotei aqa ñamgalaq di une saiqoji soq̄ne.

²³ Ariya Timoti, ni mene jaqatiŋmeqnu deqa ni bunuqna ya segi uyaim. Ni ya ti wain ti turtosim uyoqne. Yim ino mene olo boleqas.

²⁴ Tamo qudei naŋgo une boleq di unu. Qotei na tamo naŋgi di awai uge enjrqas. Tamo qudei naŋgo une uliejunu. Bunuqna naŋgo une di dego boleq dqas.

²⁵ Dego kere tamo naŋgo kumbra bole qudei boleq di unu. Kumbra bole qudei boleq dosaiunu. Kumbra di dego boleq dqas. Kumbra di gaigai uliesqa keresai.

6

Kaŋgal tamo naŋgi kumbra bole segi yoqnebe

¹ Ni na Kristen kaŋgal tamo naŋgi minjrimqa naŋgi naŋgo wau qa gate naŋgo ñam soqtoqnsib naŋgo sorgomq di geregere soqnebe. Yimqa wau qa gate naŋgi Qotei aqa ñam ti Yesus aqa anjam ti misilinyqa keresai.

² Kristen kaŋgal tamo qudei naŋgo wau qa gate naŋgi dego Kristen. Deqa ni na kaŋgal tamo naŋgi di minjrimqa naŋgi endegsib are qalaib, “Gago wau qa gate naŋgi gago Kristen was. Deqa uŋgum, iga naŋgo anjam gotraŋyoqnqom.” Naŋgi degsib are qalaib. Ni na naŋgi minjrimqa naŋgi endegsib are qalqab, “Gago wau qa gate naŋgi Yesus qa naŋgo areqalo siŋgilateqnub. Deqa iga naŋgi qalaqalainjroqnqom.” Naŋgi degsib are qalqab di naŋgi naŋgo wau qa gate naŋgi geregere wauetnjroqnqab. O Timoti, ni ijo anjam di plaltoqnsim Kristen naŋgi minjroqne.

Tamo naŋgi silali koba oqajqa are qalqab di Satan na naŋgi uneq breinjrqas

³ Gago Tamo Koba Yesus Kristus aqa anjam kalil bole. Di gisaŋ anjam sai. Iga anjam di ojgom gam dena iga Qotei aqa kumbra geregere qalieosim dauryqom. Ariya tamo qudei naŋgi degyosaieqnub. Naŋgi Yesus aqa anjam

di uratoqnsib olo anjam bei Yesus aqa anjam ti ombla kerekereosai qaji di palonteqnub. ⁴ Tamo deqaji nanği nanço segi areqalo dauryqajqa tulañ arearetnjreqnaqa diqoqnsib laqnub. Nanği powo saiqoji sosibqa anjam qudei qa laña laña ñiriñoqnsib ñam qudei qa anjam na qotoqnsib unub. Anjam dena nanço are ugetetnjreqnaqa nanği qotoqnsibqa misiliñ anjam koba maroqnsib areqalo uge ti laqnub. ⁵ Osib nanği gaigai ñiriñ anjam koba maroqnsib areqalo uge uge na niñaqoqnsib laqnub. Nanği Qotei aqa anjam bole poinjrosai bole sai. Deqa nanği endegsib are qaleqnub, “Iga Qotei aqa kumbra dauryqom gam dena iga ñoro koba ti sqom.” O Timoti, nanço anjam di gisañ.

⁶ Bole, iga Qotei aqa kumbra dauryqom gam dena iga lañ goge qaji ñoro koba oqom. Jejamu qa iñgi iñgi Qotei na egeqnu qaji di iga oqnsim mareqnum, “Iñgi di iga qa kere.” Iga degsi mareqnum gam dena dego iga lañ goge qaji ñoro bole oqom. ⁷ Iga qalie, iga nami ñambabem di iga iñgi iñgi ti ñambabosai. Bunuqna iga moiçom di iga iñgi iñgi ti olo moiçasai dego. ⁸ Deqa iga endegsi marçom, “Iga iñgi uyo ti gara ti yala eqnum di kere.” ⁹ Ariya tamo nanği silali koba oqajqa are qaleqnub qaji nanği Satan na walawalainjroqnsiq uneq breinjreqnu. Aliem na wagme nanği ojeleneqnu dego kere. Deqa nanği kumbra uge uge yqajqa are prugnjqreqnaqa kumbra dena nanği tulañ ugetnjreqnu. Mondorñ nanği torei padalqab. ¹⁰ Tamo deqaji nanği silali tulañ qalaqalaiyeqnub. Nanço kumbra di agi kumbra uge uge kalil qa utru. Kumbra dena tamo qudei nanği titnjreqnaqa nanği Yesus qa nanço areqalo siñgilatqa uratoqnsib gulbe gargekoba iteqnub.

Tamo unğasari Yesus qa nanço areqalo siñgilateqnub qaji nanği ñambile bole oqab

¹¹ O Timoti, ni Qotei aqa tamo bole unum deqa ni kumbra uge kalil torei qoreiyosim taqal ate. Osim ni kumbra bole bole yoqnsim Qotei aqa kumbra dauryoqnsim a qa ino areqalo siŋgilatoqnsim tamo uŋgasari nanġi qalaqalainjroqne. Osim ni siŋgila na tigeloqnsim gulbe kalil qoboioqnsim tamo uŋgasari nanġi lawo kumbra osornjroqne. ¹²⁻¹³ Tamo uŋgasari Yesus qa nanġo areqalo siŋgilateqnu b qaji nanġi siŋgila na gurgurobuloqnsib bubuŋeqnu. Deqa Timoti, ni siŋgila na ururoqne. Osim dena ni ŋambile gaigai sqam. ŋambile di Qotei na ni emqajqa are qalsiq metmej. Qotei a na qujai iŋgi iŋgi kalil ŋambile enjreqnu. Ni tamo uŋgasari gargekoba nanġo ŋamgalaq di Kristus Yesus aqa ñam ubtoqnem. Deqa Yesus agi nami Pontius Pailat aqa ulatamuq di anjam maroqnej qaji aqa Abu Qotei wo nanġo ŋamgalaq di e ni siŋgila na endegsi mermqai. ¹⁴ Anjam ni qusim ojejunum qaji di ni geregere dauryoqne. Ni anjam di ugetaim. Ugetqasai di tamo nanġi ni misiliŋmqa keresai. Ni anjam di dauryosim gilsim gilsim gago Tamo Koba Yesus Kristus a olo laŋ qureq na brantim ni unqam. ¹⁵ Yesus bqajqa bati di Qotei a segi na bati atim a bqas. Gago are boletetgwajqa utru agi Qotei a segi. A segi qujai mandam ti iŋgi iŋgi kalil ti taqatejunu. A mandor kokba kalil nanġo Mandor Koba. A tamo kokba kalil nanġo Tamo Koba. ¹⁶ A segi qujai moiyoŋaieqnu. A suwaŋoq di unu. Aqa suwaŋ di kobaquja. Deqa iga aqa areq di brantqa keresai. Tamo bei na nami aqa ulatamu unosaioqnej. Tamo bei na a unqa keresai. Deqa iga kalil gaigai aqa ñam soqtoqnqom. A bati gaigai siŋgila koba ti sqas. Bole.

Ñoro tamo nanġi Qotei qa nanġo areqalo siŋgilatoqnebe

¹⁷ O Timoti, ni na Kristen tamo uŋgasari mandam qa ñoro koba ejunub qaji nanġi endegsim minjre, “Niŋgi

diqosib nungo segi ñam soqtaib. Nungo ñoro urur kobogas deqa ninği ñoro qa are singilataib. Ninği Qotei qa nungo areqalo singilatosib soqniy. Qotei na inği bole bole kalil iga egeqnaqa iga oqnsim areboleboleiqnu. ¹⁸ Deqa ninği kumbra bole bole yoqnsib tamo unğasari nanği aqaryainjroqniy. Osib gaigai nungo inği inği jeiy-oqnsib tamo unğasari inği inği qa truqueqnu qaji nanği enjroqniy. Mandam qa ñoro a inği bole edegaib. Inği bole ağı tamo unğasari aqaryainjrqaqqa kumbra.” O Timoti, ni na tamo unğasari mandam qa ñoro koba ejunub qaji nanği degsim minjroqne. ¹⁹ Nanği ino anjam di dauryqab di mondoŋ nanği laŋ goge qaji inği inği tulaŋ koba koroiyib inği inği dena nanği tulaŋ aqaryainjrqa. Yimqa nanği ŋambile bole gaigai sqab.

Pol na Timoti minje, “Ni Qotei aqa wau geregere taqatesoqne”

²⁰ O Timoti, Qotei na ni wau emej deqa ni wau di geregere taqatesoqne. Tamo qudei nanği anjam uge laŋa laŋa mareqnu deqa ni nanço anjam di qoreiye. Tamo nanği di mareqnu, “Iga powo bole ti unum.” Di gisaŋ. Nanği Qotei jeutoqnsib aqa areqalo dauryqa asginjreanu. ²¹ Tamo deqaji nanği Yesus qoreiyiqnsib a qa nanço areqalo singilatqa urateqnu.

O ijo was, Qotei a ninği kalil qa are boleyeme. Bole.

Yesus Aqa Anjam Bole 2014
The New Testament in the Anjam language of Papua New Guinea,
2014 revision
Nupela Testamen long tokples Anjam long Niugini, 2014
copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Anjam

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-04-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 13 May 2019

0eb339dc-c20a-5065-9483-338933d97585